

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ԵՏԻՍ ԳՆԱ՛, ՍԱՏԱՆԱՅ

Մեծ Պահոց ծովապահութեան աւանդութիւնը հիմնուած է գլխաւորաբար Քրիստոսի Քառասուն օրերու ծովապահութեան եւ Սատանայէն փորձութեան դէպքերուն եւ փորձառութեանց վրայ:

Քրիստոս իր քարոզութիւններու ընթացքին, իր աշակերտներուն եւ իր հակառակորդներուն հետ, Փարիսեցիներուն եւ Դաւիթներուն հետ ունեցած հակամարտութեանց ընթացքին, եւ կամ անհատներուն հետ իր խօսակցութեանց միջոցին, կը գրուէր սատանայական հարցումներու եւ հարցերու դիմաց:

Եւ Յիսուսի պատասխանները հիմնուած էին այն Սուրբ Գիրքին վրայ, որուն կը հաւատային իր հակառակորդները, հարցեր յարուցանողները, եւ իրենց սատանայական հարցումներով ծուղակ լարողները:

Մեզմէ իւրաքանչիւրին եւս Սատանան կամ սատանանք, եւ կամ տարբեր կերպարաններով փորձիչներ, կը փորձեն մտահոգութիւններ բարդել, կասկածներ սերմանել մեր մտքի եւ հոգիի, իմացական եւ հոգեկան կեանքի, գործունէութեան, աշխուժութեան, նուիրումին եւ հաւատարմութեան քարի ձգտումներուն մէջ:

Մենք ո՞րքանով պատրաստ ենք մեր պատասխանները տալու, եւ "Ետիս գնա՛, Սատանայ" ըսելու:

Յիսուս պատրաստ էր:

1.- Մառթեոս եւ Դուկաս Աւետարանիչները կը պատմեն:- Յիսուս քառասուն օր ծով պահելէն յետոյ, կ'անօթեանայ:

Սատանան ծրագրուած կը մօտենայ Յիսուսին: Եւ կը փորձէ. "Եթէ Աստուծոյ Որդին ես (ինչպէս Յորդանան գետի մէջ մկրտութեան պահուն, երկինքէն լսուող ձայնը ըսաւ), ապացոյցը տուր, որպէս զի մարդիկ հաւատան քեզի: Հետեւաբար հրամայէ որ այս քարերը հաց ըլլան:"

Փորձութիւնը մեծ էր:

Յիսուս յիշեց, որ Մովսէս Մարգարէն, Հրեայ ժողովուրդը Եգիպտոսի գերութենէն ազատելու համար, զանոնք առաջնորդեց անապատին մէջէն դէպի Աւետեաց երկիր:

Թափառումներու քանապարհին, դժուարութեանց եւ նեղութիւններուն չը դիմացողներ, տրտնջացողներ, եւ անհաւատարիմներ գտնուեցան: Մովսէս "Տասնաբանայ Օրէնքները" բերաւ ժողովուրդին, եւ յայտնեց թէ՛ "Ով որ հաւատարիմ մնայ Աստուծոյ խօսքերուն եւ Օրէնքներուն, ա՛ն միայն արժանի պիտի ըլլայ հաշակելու Աստուծոյ խոստացած երանական կեանքը: Որովհետեւ, մարդ միայն հացով չապրիր, այլ Աստուծոյ բերանէն ելած խօսքերով":

Յիսուս իր քարոզութեան ընթացքին եւս հաստատեց այս նշմարտութիւնը: Հինգ հազար հոգի երկու նկանակ հացով եւ ձուկով կերակրելէն յետոյ, շատեր իր ետեւէն կ'երթային նոյն հրաշքը եւ նոյն ուտելիքը ակնկալելով:

Յիսուս նոյն պատճառով մերժեց զանոնք գոհացնել: Եւ շատեր դադրեցան իրեն հետեւելէ:

Յիսուս նոյն պատասխանը տուաւ Սատանային: Եւ ըսաւ "Գրուած է. Մարդ միայն հացով չապրիր. այլ Աստուծոյ բերանէն ելած խօսքերով":

Մենք ալ ֆիզիքական ապահովութեան մտահոգութիւններով տարուած ենք: Կերակուր, դրամ, ֆիզիքական առողջութիւն, ապրուստի հանգստաւէտ պայմաններ...:

Ամէն ինչ ուրանալով, կը վագենք անո՛ր ետեւէն, ով որ կը խոստանայ մեր անմիջական նիւթական կարիքները հոգատարելու:

2.- Սատանան իր առաջին պատասխանը առնելէն յետոյ, չը յուսահատեցաւ:

Երկրորդ անգամ հետապնդեց:

Դուկաս Աւետարանիչ կը պատմէ.-

Սատանան մօտեցաւ Յիսուսին: Եւ զայն տարաւ քարձք լեռան մը կատարին: Տոյց տուաւ աշխարհի քաղաքութիւնները, եւ ըսաւ.- Այս բոլոր քաղաքութիւնները, իշխանութիւնները եւ ասոնց փառքերը իմա են: Եւ որուն որ ես ուզեմ, անոր կրնամ տալ:

– “Եթե իմ առջեւ իյնաւ երկրպագութիւն ընես, այս բոլորը քեզի կուտամ”:

Այս փորձութիւնը, այս փորձառութիւնը Յիսուս ինք պատմած պէտք է ըլլայ իր աշակերտներուն, անոնց մէջ տեսած ըլլալով իշխելու, փառքի ետեւէն վազելու, ինչպէս նաեւ փառասիրութեան եւ անձնասիրութեան զգացումները եւ ձգտումները:

Եւ անոնց կը սորվեցնէ ճիշտ պատասխանը տալ, այդպիսի սատանայական առաջարկութիւն ընող, եւ խորհուրդներ տուող, “խաբեբայ սատանային”:

Մովսէս Մարգարէն անապատին մէջ չարչարանքներ քաշող իր ժողովուրդին կ’ազդարարէ որ պէտք է յիշեն թէ իրենք գերութենէ՛ ազատագրուած են, եւ իրենց Տէր Աստուածն է գիրենք դէպի Աւետաց երկիր առաջնորդողը: Անո՛ր միայն երկրպագութիւն պէտք է ընեն: Զը փորձուին ուրիշ աստուածներու երկրպագութիւն ընելու:

Եւ Յիսուս ուղղակի Սեւ Սատանայի երեսին կը նետէ պատասխանը. –

“Գրուած է. Քու Տէր Աստուծոյդ միայն երկրպագութիւն պիտի ընես, եւ զայն միայն պիտի պաշտես”:

Եւ նոյն տեսակ փորձութեան մը առջեւ գտնուեցաւ Յիսուս իր քաղաքացիներէն շրջանին: Ժողովուրդը իր հրաշքներուն ականատես ըլլալով, եւ տեսնելով որ Ան հիւանդներ կը բժշկէ, եւ հազարներով բազմութիւն կը կերակրէ, սկսան Անոր մէջ տեսնել իրենց սպասած եւ ակնկալած իրական Մեսիան, որ գիրենք պիտի ազատագրէ օտարին լուծէն:

Եւ Յիսուս կ’իմանայ որ ծրագիրներ կան զինքը Իսրայէլի Թագաւոր յայտարարելու: Ուստի ինք կը հեռանայ ժողովուրդէն, եւ առանձին լեռ կը քաշուի: Որովհետեւ ինք գիտէր, թէ իր քաղաքածը՝ հոգիներու յաւիտենական քաղաքութիւնն էր: Եւ ոչ թէ երկրաւոր քաղաքութիւն:

3. – Սատանան, երբ ձախողի մեզ խաբել՝ մեր ֆիզիքական եւ նիւքական կարիքներուն կարեւորութիւնը շեշտելով, եւ հրապուրիչ ներկայացնելով մեր հոգեկան սխալ ցանկութիւնները, փառասիրութեան, անձնասիրութեան, փառքի տիրանալու, եւ մեր կամքը պարտադրելու ձգտումները, եւ երբ մենք կարենանք իր երեսին ըսել. “Նոխս կորսուէ՛, Սատանայ”, ան՝ աներեսաբար նորէն պիտի վերադառնայ:

Այս անգամ շեղեցնելու համար մեզ Աստուծոյ մասին մեր հաւատքէն:

Ճշմարիտ է որ Սատանան մեզի չափ, կամ մեզմէ աւելի լաւ գիտէ

Սուրբ Գիրքը եւ Աստուծոյ պատուիրանները մարդուն ուղղուած:

Եւ ատոր համար կը փորձէ Սուրբ Գիրքէն փաստեր գտնելով խախտել մեր հաւատքը, մեր համոզումները, մեր իմացական հաւաստումները, Աստուծոյ մասին:

Եւ այս ծուղակը իր մտքին մէջ, Սատանան նորէն մօտեցաւ Յիսուսին:

Զայն տարաւ Երուսաղէմի Տաճարին քարձր աշտարակին կատարը, եւ այս անգամ ի՛նք, Սուրբ Գիրքէն Սաղմոսին մէկ խօսքը յիշեցնելով, կ’ըսէ. “Գրուած է. Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո... Ի քաղուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ, զի մի՛ երբեք հարցես զքարի գոտն քո”: Եթէ կը հաւատաս այս խոստումին, թէ «Հրեշտակները քեզ իրենց թեւերուն վրայ պիտի պահեն: Եւ ոտքդ քարին անգամ պիտի չդպչի: Ինքզինքդ այստեղէն վար նետէ:»

Մեզմէ ամէն մէկը, քանի՛ անգամներ գտնուած է դժուար կացութեանց մէջ, եւ փորձուած է անտրամաբանական, միջին իսկ անկարելի որոշումներ առնել, եւ խորհուրդներ, խրատներ լսել, այնպիսի արարքներ կատարելու, որոնց յաջողութեան եւ իրագործման համար, յոյսերնիս Աստուծոյ վրայ կը դնենք:

Եւ երբոր ձախողինք, “Ու՞ր է Աստուած” կ’ըսենք: “Եթէ Աստուած կայ, ինչո՞ւ իմ աղօթքներս չլսեց”, կ’ըսենք:

Սատանան Յիսուսին բելադրեց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնել: Զէ՞ որ Անկաւ ամենագոր է, ամենակալ է: Իր խոստումը կը պահէ:

“Փորձենք”, ըսաւ Սատանան. «Ինքզինքդ աշտարակէն վար նետէ»:

Յիսուս, երբորդ անգամ, իր կտրուկ պատասխանը տուաւ Սատանային եւ ըսաւ. – «Գրուած է. Մի՛ փորձեր քու Տէր Աստուծոյ:»

Քառասնօրեայ ծովապահութեան աւանդութիւնը հաստատուած է մեր հայրերու իմաստուն կարգադրութեամբ, որպէս զի անհատապէս եւ հաւաքաբար անդրադառնանք թէ մեզի համար ի՞նչ կը նշանակէ։-

1. "Մարդ միայն հացով չապրիր, այլ Աստուծոյ բերանէն ելած խօսքերով":

2. "Քու Տէր Աստուծոյդ միայն երկրպագութիւն պիտի ընես, եւ զա՛յն միայն պէտք է պաշտես":

3. "Մի՛ փորձեր Քու Տէր Աստուծոյ":

Արդարեւ, մարդ արարածը ունի իր ֆիզիքական կեանքի ապահովութեան մտահոգութիւնները:

Ունի իր հոգեկան կեանքի ապահովութեան մտահոգութիւնները:

Եւ ունի իր իմացական կեանքի ապահովութեան մտահոգութիւնները:

Եթէ մարդ իրեն տրուած այս կարողութիւնները եւ շնորհները իմաստութեամբ եւ Աստուծոյ կամքին համաձայն զարգացնէ եւ գործածէ, ո՛ր որ ալ գտնուի, ի՛նչ դիրքի, ի՛նչ կացութեան եւ ի՛նչ տարիքի մէջ ալ գտնուի, պիտի կարենայ ըսել. "Աստուած ինծի հետ է. եւ փառք կուտամ Աստուծոյ":

Եւ ներսէս Շնորհալի Հայրապետին հետ, մեր միակ խնդրանքը պիտի ըլլայ, ըսել.-

"Ամենախնամ Տէր, դիր պահապան

աչաց իմոց գերկիւղ քո սուրբ,

ո՛չ եւս հայիլ յայրատ:

Եւ ականջաց իմոց՝ ո՛չ ախորժել

լսել ըզբանս չարութեան:

Եւ բերանոյ իմոյ՝ ո՛չ խօսել ըզստութիւն:

Եւ սրտի իմոյ՝ ո՛չ խորհել ըզչարութիւն:

Եւ ձեռաց իմոց՝ ո՛չ գործել զանիրաւութիւն:

Եւ ոտից իմոց՝ ոչ գնալ

ի ճանապարհս անօրէնութեան:

Այլ ուղղեա՛ ըզշարժումն սոցա՛

լինել միշտ ըստ պատուիրանաց քոց

յամենայնի:

Եւ ողորմեա՛ քո արարածոց,

եւ ինձ՝ բազմամեղիս:"

Ամէն:

Թ.Ա.Մ.